

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato

25. maj 2022

Kommissionens forslag til forordning om fastlæggelse af en ramme for krav til miljøvenligt design for bæredygtige produkter og om ophævelse af direktiv 2009/125/EF

KOM (2022) 142

Notatet sendes tillige til Folketingets klima-, energi- og forsyningsudvalg samt miljø- og fødevarerudvalg.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 30. marts 2022 fremsat forslag til forordning om fastlæggelse af en ramme for krav til miljøvenligt design for bæredygtige produkter og om ophævelse af direktiv 2009/125/EF. Kommissionen præsenterer ecodesignforordningen som hjørnesteinen i en pakke af indbyrdes forbundne initiativer vedrørende bæredygtige produkter. Initiativerne skal sikre, at bæredygtige produkter på det indre marked bliver normen, og at EU bliver en klimaneutral, ressourceeffektiv og cirkulær økonomi.

Med forslaget bygges der videre på erfaringer fra det gældende ecodesigndirektiv, som bl.a. har udgjort et væsentligt bidrag til at reducere energiforbruget fra energirelaterede produkter. Med forslaget til ecodesignforordning foreslås en udvidet ramme, der skal forbedre produkters miljømæssige bæredygtighed og sikre fri bevægelighed på det indre marked ved at fastsætte krav til miljøvenligt design til næsten alle produkter, som markedsføres i EU. Ved udvidelsen sættes større fokus på produkters miljø- og klimaaftryk samt cirkulær økonomi.

Der foreslås i forordningen bl.a. tilføjet bestemmelser om digitalt produktpas, som skal bidrage til digitalisering af produkt- og produktionsdata på tværs af værdikæder. Dertil foreslås tilføjet bestemmelser om mærkning, obligatoriske kriterier for grønne offentlige indkøb og incitamenter for bæredygtige indkøb. Desuden foreslås mulighed for at indføre forbud mod destruktion af usolgte forbrugerprodukter.

Forordningen forventes ikke at finde anvendelse, hvor krav til miljømæssig bæredygtighed allerede er fastsat på et niveau, som Kommissionen vurderer er tilfredsstillende.

Forordningen vurderes i sig selv ikke at have væsentlige statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, men visse bestemmelser af forslaget vurderes at øge de erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet væsentligt, samtidigt med at forslaget forventes at give danske virksomheder en fordel på det europæiske indre marked. Tilsvarende vil forordningen i sig selv ikke have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark. Efterfølgende vedtagelse af delegerede retsakter og gennemførselsretsakter kan have både væsentlige statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser samt konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Regeringen hilser Kommissionens forslag til ecodesignforordning velkommen. Regeringen støtter en sammenhængende produktpolitik, der styrker det indre marked, fremmer bæredygtigheden af produkter og bidrager til danske og europæiske målsætninger om energi, klima og miljø. Regeringen vil fastlægge en konkret holdning til forslaget efter nærmere undersøgelse af forslagets bestemmelser.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen ("Kommissionen") har den 30. marts 2022 fremsat forslag til forordning om miljøvenligt design af bæredygtige produkter ("ecodesignforordningen"). Med forordningen ophæves det eksisterende ecodesigndirektiv.

Forordningen skal bidrage til at realisere de ambitioner, der er fastlagt i en række initiativer relateret til den Europæiske Grønne Pagt, inklusiv Handlingsplanen for Cirkulær Økonomi, den Europæiske Industristrategi, Fit for 55 og det 8. Miljøhandlingsprogram.

Forslaget udgør ifølge Kommissionen hjørnестenen i en pakke af initiativer, som omfatter en EU-strategi for bæredygtige og cirkulære tekstiler, revision af byggevarerforordningen og forslag til regulering, der skal styrke forbrugerne i den grønne omstilling. Initiativerne skal bidrage til en mere ressourceeffektiv, klimaneutral og cirkulær økonomi med mindre afhængighed af energi og ressourcer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 om EU's indre marked og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 27. april 2022.

3. Formål og indhold

Hovedformålet med forslaget til ecodesignforordning er at øge produkters bæredygtighed og forbedre det indre markeds funktion. Forordningen vil derved bidrage til opnåelse af EU's klima-, miljø- og energimål. Forordningen har til hensigt at sikre, at produkter bidrager til en ressourceeffektiv, klimaneutral, forureningsfri cirkulær økonomi samt at mindske EU's energi- og ressourceafhængighed.

Forslaget til ecodesignforordning bygger på erfaringer fra det gældende ecodesigndirektiv, som fastsætter rammerne for EU-krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter med det formål at øge energieffektiviteten og miljøbeskyttelsesniveauet. Ecodesigndirektivet er ifølge Kommissionen et effektivt værktøj til regulering af energirelaterede produkter og har leveret markante bidrag til EU's energi- og klimamål. Kommissionen fremhæver i forslaget et endnu uudnyttet potentiale for at sikre produkters cirkularitet samt et fortsat stort potentiale for energieffektivisering af energirelaterede produkter.

Med forordningsforslaget reguleres, med få undtagelser, alle produkters adgang til og frie bevægelighed på det indre marked, og dermed forebygges et fragmenteret indre marked på grund af forskelligartede nationale tiltag til at forbedre produkternes bæredygtighed.

Nedenfor er de væsentligste elementer i forslaget til ecodesignforordning gengivet.

Udvidelse af anvendelsesområde og fastsættelse af ecodesignkrav

Med forslaget lægger Kommissionen op til at udvide ecodesignreglernes anvendelsesområde til at omfatte alle produkter, som markedsføres i EU, med undtagelse af fødevarer, foder, lægemidler, veterinærlægemidler, levende planter, dyr, mikroorganismer, produkter af menneskelig oprindelse og produkter fra planter og dyr til deres fremtidige reproduktion. Hermed fastlægges en ramme for fastsættelse af design- og informationskrav til produkter med henblik på at forbedre deres cirkularitet, energiydeevne og andre bæredygtighedsaspekter. Herunder vil det også være muligt at stille krav til indholdet af kemikalier, der hindrer genbrug og genanvendelse. Forordningen vil ikke finde anvendelse, hvor krav til miljømæssig bæredygtighed allerede er fastsat på et tilfredsstillende niveau i anden lovgivning.

Det foreslås at bemyndige Kommissionen til at fastætte ecodesignkrav ved delegerede retsakter, hvor Kommissionen skal tage hensyn til synspunkter fra et ecodesignforum, bestående af bl.a. repræsentanter fra medlemsstater og industri. Kommissionens forslag til ecodesignforordning har karakter af en rammelovgivning, og der vil derfor først opnås virkning for konkrete produktkategorier, når der vedtages retsakter for disse.

Det digitale produktpas og forbrugerrettet information

Ved at indføre et digitalt produktpas med obligatoriske informationer tilknyttet et givet produkt, ønsker Kommissionen at fremme tilgængeligheden af informationer om produkter, herunder information om deres bæredygtighed. Kommissionen vurderer, at forbedret datadeling af produktinformationer i værdikæder kan reducere produkters negative miljøpåvirkning samt bidrage til udviklingen af den cirkulære økonomi. Ifølge forslaget vil det blive fastsat igennem delegerede retsakter, hvilke obligatoriske informationer, tekniske specifikationer, og hvilke aktører, der løbende skal have adgang til at opdatere informationerne i det digitale produktpas. Kommissionen foreslår,

at aktører langs værdikæden, der via de delegerede retsakter har fået adgangsrettigheder, skal have gratis adgang til informationerne. Aktører som virksomheder, myndigheder og forbrugere skal således efter forslaget have adgang til informationerne (produktdata).

I Kommissionens forslag opstilles horisontale krav til det tekniske design, funktion og anvendelighed af det digitale produktpas. Forslaget fastsætter, at et digitalt produktpas skal være forbundet via en databærer til et unikt produkt-ID, og at de tilgængelige informationer skal være baseret på åbne standarder, der er udviklet i interoperabelt format samt være maskinlæsbare, strukturerede og søgbare. Derudover skal produktpassenes interoperabilitet etableres, således at dataoverførsel fra et produktpas til et andet er muligt. Dette skal bl.a. muliggøre sporbarhed af farlige stoffer langs produktens fulde livscyklus. Kommissionen foreslår desuden, at produktpasset skal indeholde oplysninger om operatør-ID og facilitets-ID for at sikre operatøransvaret for bl.a. deling af forbrugerrettet information om produktet vedr. samling, installation, anvendelse, opbevaring, reparation og bortskaffelse.

Forordningen indeholder et forslag om oprettelse og vedligehold af et register for en række informationer i de digitale produktpas, som Kommissionen vil have ansvaret for. Registeret skal indeholde informationer om f.eks. en liste over databærere og unikke produktidentifikatorer. Gennem delegerede retsakter vil Kommissionen vurdere hvilke supplerende informationer, der skal være tilgængelige i registeret. Kommissionen vurderer, at den supplerende information i registeret skal kunne anvendes til, at markedsovervågningsmyndigheder kan verificere autenticiteten af produktpassene, effektivisere markedsovervågningsprocedurer samt automatisere informationsudvekslinger mellem nationale toldvæsenere, ved at forbinde registeret til EU-kvikskranken til udveksling af certifikater på toldområdet (EU CSW-CERTEX).

Fremme af bæredygtigt forbrug

Kommissionen kan i forbindelse med vurdering af produkter opstille niveauer (klasser) for, hvordan de enkelte produkter præsterer i forhold til udvalgte parametre. Der kan efter forslaget i de delegerede retsakter fastsættes krav om, at medlemslande skal bruge de to bedste klasser eller EU's miljømærke, når de vil fremme brug af bæredygtige produkter. Hvis der i delegerede retsakter ikke fastlægges præstationsniveauer, kan Kommissionen i retsakterne specificere, hvilke parametre ved produkterne, som medlemslande skal søge at fremme.

Kommissionen vil styrke efterspørgslen efter mere bæredygtige produkter ved at fastsætte bindende kriterier og mål for grønne offentlige indkøb for ordregivende myndigheder og enheder. Ifølge forslaget skal Kommissionen i delegerede retsakter kunne vedtage tekniske specifikationer, udvælgelseskriterier, tildelingskriterier, kontraktudvekselsklausuler eller mål til offentlige indkøb. Kravene skal gælde for både det offentlige egne indkøb og anlægsarbejder samt de kontrakter, som det offentlige indgår med andre. I vurderingen af, om der skal fastlægges bindende krav, vil der for de enkelte produktgrupper skulle tages højde for værdien og volumen af indkøbene,

behovet for at styrke efterspørgslen, samt hvorvidt omkostningerne forbundet hermed er proportionale.

Destruktion af usolgte forbrugerprodukter

Kommissionen foreslår initiativer, som skal forebygge destruktion af usolgte forbrugerprodukter, herunder produkter, der returneres i henhold til forbrugerfortrydelsesretten. Det foreslås, at større virksomheder skal offentliggøre oplysninger om antal usolgte, kasserede forbrugerprodukter og grunden hertil. Det skal endvidere oplyses, hvordan produkterne er håndteret i henhold til affaldshierarkiet. Kommissionen kan i delegerede retsakter helt forbyde destruktion af visse produkter efter høring af interessenter. Kommissionen skal i så fald beskrive undtagelsesmulighederne begrundet i sundheds- og sikkerhedshensyn, skader på produkterne forårsaget af forbrugeren, produktets tilstand samt afvisning af donation, forberedelse med henblik på genbrug og genfremstilling. Kommissionen kan i gennemførselsretsakter foreslå konkrete rammer for præsentation af oplysningskravene.

Små og mellemstore virksomheder (SMV) foreslås undtaget reguleringen om destruktion af usolgte produkter. Dog kan mellemstore virksomheder blive inkluderet, hvis de står for en væsentlig del af destruktionen af produkter inden for en produktgruppe. Små virksomheder vil kun blive inkluderet, hvis de bliver brugt til at omgå et forbud mod destruktion af usolgte forbrugerprodukter gennem delegerede retsakter.

Markedsovervågning

Af forslaget fremgår, at medlemsstaterne skal udarbejde og indsende toårige planer for fremtidig markedsovervågning. Hensigten er at sikre passende kontrol med overholdelsen af forordningen og ecodesignkrav til produkter fastsat i delegerede retsakter. Planerne skal således orientere sig mod fremtidig markedsovervågning og skal indeholde en oversigt over tiltag til at reducere manglende overensstemmelse, prioritering af indsatser samt omfanget af planlagte kontroller i den givne periode.

Kommissionen tillægges i den forbindelse kompetence til at udstede gennemførselsretsakter dels med krav til minimumskontrol udført af medlemsstaternes markedsovervågningsmyndigheder samt med anvisning af specifikke produkttyper, som skal prioriteres af markedsovervågningsmyndighederne. Markedsovervågningsmyndighederne forpligtes desuden til at rapportere typen og graden af alle straffe, der er pålagt som følge af uoverensstemmelse efter forordningen.

Det foreslås samtidigt, at markedsovervågningsmyndighederne skal have mulighed for at udfakturere udgifter til test og dokumentkontrol ved kontrollerede produkters uoverensstemmelse. Derudover lægges der op til, at markedsovervågningsmyndighederne skal kunne påbyde erhvervsdrivende at tilbagekalde produkter fra forbrugere. Efter gældende regler kan produkter alene tilbagetrækkes fra markedet og ikke fra forbrugere.

Dertil er der med forslaget sket en strømlining af forordningen med Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 768/2008/EF af 9. juli 2008 om fælles rammer for markedsføring af produkter. Kontrollen med overholdelsen af ecodesignforordningen omfattes af markedsovervågningsforordningen.

Harmoniserede standarder

Med forslaget bemyndiges Kommissionen til at kunne vedtage såkaldte "fælles specifikationer" som alternativ til harmoniserede standarder. Der er tale om en nødløsning i tilfælde, hvor udviklingen af harmoniserede standarder er blokeret, eller der er opstået unødigt forsinkelse. De fælles specifikationer skal ligesom harmoniserede standarder give fabrikanten formodning om overensstemmelse med lovkravene om miljøvenligt design.

Forhold til øvrig produktregulering

Det foreslås, at Kommissionen i medfør af ecodesignforordningen som udgangspunkt alene fastsætter krav til ikke-regulerede produktgrupper eller supplerer eksisterende produktspecifik EU-regulering, hvor denne ikke i tilstrækkelig grad sikrer miljømæssig bæredygtighed. For produkter, hvor der i EU-reguleringen ikke er fastsat bindende krav, som sikrer miljømæssigt bæredygtighed, vil ecodesignforordningen være den retlige ramme for at fastsætte sådanne krav. Eksempler herpå er produktgrupper som tekstiler og fodtøj.

For andre produkter, som er omfattet af forordningen, og som er reguleret efter en anden produktspecifik regulering, vil udgangspunktet være, at forordningen alene finder anvendelse, når disse produkters miljømæssige bæredygtighed ikke håndteres tilstrækkeligt af andre instrumenter. For så vidt angår byggevarer foreslår Kommissionen, at krav om deklareret om miljømæssig bæredygtighed bliver stillet i medfør af byggevarerforordningen. For så vidt angår energirelaterede byggevarer vil bæredygtighedsaspekter imidlertid primært blive håndteret i ecodesignforordningen, da flere af disse byggevarer allerede er reguleret i det eksisterende ecodesigndirektiv. Den reviderede byggevarerforordning kan dog finde komplementær anvendelse, hvor det er nødvendigt, navnlig i forhold til sikkerhedsaspekter.

Det følger videre af forslaget, at der efter ecodesignforordningen vil kunne træffes foranstaltninger for at begrænse tilstedeværelsen af kemikalier i produkter, når det vurderes at være nødvendigt for at forbedre produkternes bæredygtighedsmæssige egenskaber set i et livscyklusperspektiv. Regulering af kemikalier af hensyn til sundhed, miljø og fødevarer sikkerhed vil fortsat ske i medfør af gældende direktiver og forordninger. Dermed vil ecodesignforordningen kunne supplere eksisterende lovgivning om kemikalier.

Kommissionen foreslår yderligere, at der i delegerede retsakter stilles krav om information vedrørende stoffer, der har negativ effekt på bæredygtigheden af produkter, herunder krav om, at information om stoffernes tilstedeværelse i produkter skal videreføres gennem værdikæden. Efter forslaget vil der i de delegerede retsakter dog

ikke stilles krav om videregivelse af information om negative miljø- og sundhedseffekter. Dette vil fortsat være reguleret efter gældende lovgivning.

Derudover foreslås indførelse af forpligtelser for online markedspladser og online søgemaskiner, især til at samarbejde med markedsovervågningsmyndigheder, til at efterkomme myndigheders påbud om at fjerne ulovligt indhold og til at designe onlinemarkedspladsen på en sådan måde, at det muliggør oplysning om en række forhold.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger for nuværende ingen udtalelser fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget overholder nærhedsprincippet. Kommissionen bemærker, at det er vigtigt at fastsætte et harmoniseret regelsæt for at opnå et vel fungerende indre marked for bæredygtige produkter på tværs af alle medlemsstater med lige vilkår for virksomheder, der opererer på det indre marked. Kommissionen bemærker hertil, at tiltag med udspring fra de enkelte medlemsstater vil føre til en høj risiko for fragmentering af markedet, forskellige niveauer af bevidsthed og information om produkters miljøpåvirkning på tværs af EU og ekstra omkostninger for virksomheder.

Kommissionen bemærker yderligere, at der kun på EU-niveau vil kunne opstilles harmoniserede produkt- og informationskrav om bæredygtighedsaspekter gældende i hele EU, hvor der sikres fri bevægelighed for varer, lige vilkår for virksomheder, som opererer på det indre marked, og relevant og pålidelig information om bæredygtighed og cirkulære egenskaber, uanset i hvilken medlemsstat, produkter købes. Herudover bemærker Kommissionen, at en fælles tilgang på EU-niveau vil skabe et større og mere effektivt marked og dermed et styrket incitament for industrien til fortsat udvikling med fokus på bæredygtighed, hvor markedets størrelse også gør det muligt at fremme produkters bæredygtighed og påvirke produktdesign og værdikædeledelse på verdensplan.

Regeringen har på det foreliggende grundlag gennemgået forslaget og er enig i Kommissionens vurdering af, at ændringerne er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Da forslaget ændrer det EU-retlige grundlag for ecodesignkrav til produkter fra direktiv til forordning, vil forslagets vedtagelse medføre behov for konsekvensændring af danske regler, herunder bl.a.:

- Lov om miljøvenligt design af energirelaterede produkter, jf. lovbekendtgørelse nr. 2166 af 29. november 2021 (ecodesignloven)

- Bekendtgørelse nr. 1321 af 9. juni 2021 om miljøvenligt design af energirelaterede produkter (ecodesignbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse nr. 1399 af 12. december 2019 om bygningsreglement 2018 (BR18) med senere ændringer

7. Konsekvenser

Med forslaget foreslås det eksisterende ecodesigndirektiv erstattet med en ny rammeordning med et udvidet anvendelsesområde og en række nye bestemmelser. Den nye forordning vil fastlægge de overordnede rammer og formål, mens en væsentlig del af de konkrete krav, herunder produktkrav, vil fastsættes ved Kommissionens vedtagelse af delegerede retsakter eller gennemførelsesretsakter hjemlet i forordningen. Derved vil forslagets direkte konsekvenser være forholdsvist begrænsede. Der vil ved Kommissionens fremsættelse af forslag til delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter foretages konsekvensvurderinger af disse. Visse bestemmelser i forslaget vil dog have virkning fra forordningens ikrafttrædelse, bl.a. bestemmelser om usolgte forbrugerprodukter og markedsovervågning.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at medføre behov for at ændre i love og bekendtgørelser, jf. ovenfor under punkt 6. Da forslaget ændrer reguleringens retsaksform fra direktiv til forordning, vil forslagets vedtagelse medføre, at national implementering skal justeres, da forordningens bestemmelser vil finde direkte anvendelse.

Regeringen er ved at analysere forslaget nærmere, herunder de potentielle lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Forordningen vurderes ikke i sig selv at føre til væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forordningen medfører evt. væsentlige statsfinansielle udgifter, hvilket analyseres nærmere.

Vedtagelse af produktspecifikke delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter vurderes at kunne føre til væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser afhængigt af retsakternes indhold og antal. Dette vil skulle vurderes for hver enkelt retsakt.

Dertil vurderes forslaget til forordning at kunne føre til væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser i forbindelse informationskrav om destruktion af ikke-solgte forbrugerprodukter, herunder særligt i forbindelse med indhentning og tilgængeliggørelse af data. Dertil vurderes der at være væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser for de berørte virksomheder i forbindelse med vedtagelse af delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter for specifikke produktgrupper, som vil skulle vurderes for hver enkelt retsakt.

Danske producenter vurderes generelt at have et højt fokus på bæredygtigheden af deres produkter samt en høj digitaliseringsparathed ift. digitale produktpas. Hermed vurderes forslaget og dets efterfølgende retsakter umiddelbart også at have positive erhvervsøkonomiske effekter, da de bindende minimumskrav ventes at øge efterspørgslen efter danske bæredygtige produkter på det europæiske marked.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget til ecodesignforordning vurderes at sikre mere lige konkurrencevilkår for virksomheder på det indre marked, fremme cirkulære forretningsmodeller samt øge beskæftigelsen i reparationssektoren. Bestemmelser i forslaget, samt i de efterfølgende delegerede retsakter, vurderes ligeledes at mindske den danske og europæiske energi- og ressourceafhængighed, højne værdien af genbrugsmaterialer og forebygge destruktion af brugbare forbrugerprodukter.

Retsakter, som udstedes i medfør af forslaget, forventes at udgøre et positivt bidrag til den bæredygtige udvikling i Danmark, inkl. energieffektivt forbrug og produktion. Forbrugere vurderes derudover at skulle spille en mere aktiv rolle i den grønne omstilling. Det skal f.eks. ske ved at lette bæredygtige valg for forbrugere, bl.a. ved at fjerne de mindst bæredygtige produkter fra markedet. Retsakter med hjemmel i ecodesignforordningen vurderes at bidrage omkostningseffektivt til energi- og klimamålsætninger samt højne forsyningsikkerheden ved fortsat fastlæggelse af energi-, klima- og miljøkrav til produkter.

8. Høring

Forslaget har været i høring med frist den 13. april 2022 i specialudvalgene for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik, Miljø og Erhvervs politik. Der er indkommet hørings svar fra Dansk Erhverv (DE), Dansk Industri (DI), Dansk Naturfredningsforening, Rådet for Grøn Omstilling og Plastic Change, Dansk Standard (DS), Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Forbrugerrådet Tænk, IDA, Landbrug og Fødevarer (L&F) samt Velux.

Dansk Erhverv byder Kommissionens forslag velkomment og deler Kommissionens vision for cirkulær økonomi. DE fremhæver vigtigheden af udvikling af harmoniserede løsninger til det indre marked og erhvervslivets inddrages i udviklingen af produktspecifikke krav. Hertil bemærker DE, at konkrete produktkrav i de kommende retsakter bør prioriteres for produkter med påviseligt højt ressourcetræk og/eller miljøpåvirkning, hvor det giver mening privat- og samfundsøkonomisk. Desuden understreger DE, at det er afgørende, at der lykkes for smuthuller i reguleringen, der tillader salg af produkter på tredjelands online salgsplatforme, der ikke er i overensstemmelse med lovgivningen i EU.

Dertil støtter DE den øgede digitalisering af data ved produktpasset, men fremhæver at nogen information fortsat bør være til stede fysisk på produktet, bl.a. særligt sikkerhedsmærkning. Sekundær information kan gøres tilgængelig i det digitale produktpas, hvortil indberetningspligten bør placeres så tidligt i værdikæden som muligt.

DE deler Kommissionens opfattelse af, at produkter skal levetidsforlænges for at imødekomme ressourceknaphed og omstilling til en cirkulær økonomi. Hertil mener DE, at Ecodesigndirektivet er det rigtige sted at regulere produkters holdbarhed og mulighed for reparation og genbrug. DE mener dog, at krav til markedsføring af produkter, der holder længere, skal stilles på producentniveau. Desuden fremhæves offentlige indkøb som en stærk drivkraft i den grønne omstilling og at grønne krav bør indgå som en konkurrenceparameter i alle offentlige udbud, bl.a. skal 50 pct. af udbud ske ved totalomkostninger og totalkrav for at signalere, at produktion af bæredygtige produkter er værd at investere i.

DE understreger, at SMV'er ikke destruerer produkter, der ellers kunne være afsat og at de derfor som hovedregel bør undtages krav om indberetning af destruktion af usolgte forbrugerprodukter.

Dansk Industri støtter op om Kommissionens forslag til codesignforordning, herunder at der er fokus på at styrke det indre marked. DI fremhæver, at lige konkurrencevilkår og et styrket indre marked er en styrke i det eksisterende codesigndirektiv, og anser det som positivt, at dette fastholdes i forslaget til codesignforordning.

Dertil påpeger DI, at markedsovervågning og standardisering er vigtige elementer og byder velkomment, at Kommissionen ønsker at styrke bl.a. tilsynet af produkter. Dog støtter DI ikke op om forslagens brug af tredjepartsverificeringer. Ligeledes ser DI bekymrende til, at forslaget indeholder beføjelser til Kommissionen til udvikling af tekniske specifikationer uden for det etablerede standardiseringssystem og efterspørger, at dette trækkes tilbage, eller at brugen af denne bestemmelse i videst mulige omfang begrænses og strømlines med øvrig lovgivning.

DI støtter forordningens tilgang om proportionalitet og fastsættelse af produktkrav på et videnskabeligt grundlag og fremhæver, at produktkrav alene bør indføres, hvis deres bidrag til at gøre produkter mere cirkulære står på mål med kravenes omkostninger. Hertil mener DI, at industrien bør være tæt involveret i det lovudviklende arbejde med viden om de konkrete produkter og hvad der praktisk kan lade sig gøre. DI er dog skeptisk over for inklusionen af kemikalier i codesignforordningen, og opfordrer regeringen til at undersøge, hvilke kemiske stoffer som reelt er til hinder for genanvendelse og derved bør reguleres i codesignforordningen. Ligeledes ser DI det som positivt, at grønne offentlige indkøb er inkluderet i Kommissionens forslag til forordning.

DI fremhæver det digitale produktpas som et element med et potentiale som redskab til adgang til data på tværs af værdikæden og til at understøtte udviklingen af nye forretningsmodeller. Der er dog bekymring for de administrative byrder ved det digitale produktpas, særligt ift. data som i forvejen indberettet andetsteds. Hertil efterspørger DI, at Kommissionen prioriterer brugervenligheden og at den starter ud med få produktgrupper og et begrænset antal informationskrav. Dertil fremhæver DI et

spørgsmål om sikkerhed ift., hvem der har adgang til hvilke data, og anbefaler en adgang til data på en "need-to-know"-tankegang.

Dansk Naturfredningsforening, Rådet for Grøn Omstilling og Plastic Change byder Kommissionens forslag velkomment, og ser særligt positivt på udvidelsen af anvendelsesområdet og det digitale produktpas. Ligeledes støttes der op om at udvide markedsovervågningen og ses positivt til, at der pålægges obligatoriske krav til offentlige indkøb.

Det kritiseres dog, at der med ecodesignforordningen ikke præsenteres klare tidsfrister for implementeringen eller midler til at imødekomme den lave hastighed for beslutningsprocesserne på området. Dette gælder bl.a. også forbud mod destruktion af usolgte varer, som fastsættes på produktniveau i det efterfølgende retsakter, frem for et direkte forbud i forordningsforslaget.

Der fremhæves et potentielt smuthul i lovgivning ifm. krav til onlinesalg og tredjepartslogistikvirksomheder, som har begrænset ansvar ift. fysiske butikker og importører. Dertil finder Dansk Naturfredningsforening, Rådet for Grøn Omstilling og Plastic Change finder det kritisabelt, at selvregulerende tiltag fortsat er inkluderet i forslaget, da de eksisterende tiltag ikke har formået at levere resultater til sammenligning med regulerede produktgrupper.

Dansk Standard hilser forslaget til ecodesignforordning velkomment og finder det positivt, at Kommissionen fortsat vil arbejde med CE-mærkning baseret på harmoniserede standarder. DS finder det hensigtsmæssigt, hvis der tilføjes i forordningsteksten, at harmoniserede standarder skal udarbejdes efter proceduren i Standardiseringsforordningen, også når det gælder godkendelse af standarder med henblik på godkendelse til offentliggørelse i EU's Lovtidende, således at spillereglerne er de samme på tværs af lovgivninger.

Ligeledes understreger DS, at bestemmelsen om Kommissionens bemyndigelse til at udvikle tekniske specifikationer bør begrænses til at være undtagelsesvis, og fremhæver at den forslåede praksis er i modstrid med Ny Metode. DS foreslår, at denne tilgang kun må bruges i særlige tilfælde, hvor Kommissionen f.eks. forgæves har fremsat en standardiseringsanmodning. Hertil fremhæver DS regeringens tilsvarende holdning i Grund- og Nærhedsnotat til Standardiseringsstrategien.

DS anbefaler desuden, at offentlige myndigheders bestilte type 1-miljømærker kan antages som efterlevelse af produktkrav på lige fod med EU-miljømærket.

DTU fremhæver en misvisende brug af ordet "bæredygtighed" i forordningsudkastet, med henvisning til den vestlige verdens belastning af klodens bæreevne langt over det sikre råderum, bl.a. med reference til danskernes årlige CO₂-udledning på 17 tons CO₂e, hvor bæreevnen vurderes af IPCC til 2-4 tons pr. verdensborger.

På den baggrund foreslår DTU at forslaget titel ændres med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling og strømlinje forslaget til at fremhæve, at produkter ikke i sig selv er bæredygtige, når der stilles produktkrav til dem, men at de kan blive mere bæredygtige.

Forbrugerrådet Tænk ser forslaget som et vigtigt skridt i den grønne omstilling af produktion og forbrug, som kan understøtte forbrugernes rolle samt nedsætte ressource- og klimabelastningen ved at fremme holdbare produkter. Forbrugerrådet Tænk fremhæver, at det er en forudsætning for, at forbrugere kan bidrage til den grønne omstilling, at de mest bæredygtige valg bliver de letteste for forbrugeren, og roser forslaget for netop at handle om dette.

Forbrugerrådet Tænk opfordrer til som minimum at bibeholde forslagens ambitionsniveau og ser gerne yderligere stramninger. Hertil fremhæves, at regler så vidt muligt skal være af bindende karakter frem for frivillige aftaler, at der stilles krav til produkt-designet og ikke blot informationskrav, at informationskravene udmøntes i obligatoriske mærkningskrav for hele EU og at forordningen stiller mere præcise krav vedrørende begrænsningen af problematisk kemi.

I forhold til mærkning af produkter fremhæver Forbrugerrådet Tænk særligt afvejning mellem, at information skal være tilgængelig for forbrugere i en købsituation, men at denne information ikke skal forvirre forbrugeren eller udvande de eksisterende mærkningsordninger. Her henvises til brugen af det digitale produktpas som en mulig løsning for visning af forbrugerrettet mærkning i visse tilfælde.

Forbrugerrådet Tænk bemærker desuden, at forslagens meget ambitiøse karakter betyder, at det kun for alvor kan få effekt, hvis der afsættes betydelige ressourcer og effektiv styring med omfattende inddragelse af interesser ved udarbejdelse af de enkelte produktspecifikke retsakter.

IDA hilser forslaget til ecodesignforordning velkomment med støtte til det udvidede anvendelsesområde, inklusionen af flere aspekter, herunder muligheden for lang levetid og senere genanvendelse samt overgangen fra direktiv til forordning.

IDA fremhæver vigtigheden af en hurtig udvikling af krav inden for forskellige produktområder, da det ellers forsinkes den klima- og miljømæssige virkning, og efterspørger, at der fra dansk side lægges afgørende vægt på hastigheden af vedtagelse af produktkrav, med henvisning til den langsommelige proces for Product Environmental Footprint (PEF). Ligeledes påpeger IDA, at inddragelse af offentlighed og en bred aktørinvolvering er centralt, samt at arbejdet i forbindelse med ecodesignforordningen sker parallelt med det videre arbejde med EU's miljømærke.

Landbrug og Fødevarer støtter generelt, at der anvendes ensartede metoder i EU til beregning af produkters miljømæssige aftryk, som PEF, da det er med til at sikre

reelle muligheder for at sammenligne produkter og bidrager til mere lige konkurrence i EU.

Velux hilser forslaget til ecodesignforordning velkommen og bakker op om udvidelsen til et fokus på ressourceeffektivitet i et livscyklusperspektiv og fremhæver, at det at gøre bæredygtige produkter normen og at styrke det indre marked er afgørende for at nå EU's målsætninger for klimaneutralitet og cirkulær økonomi.

Velux støtter op om indsatsen for at sikre fair og lige vilkår for produkter på det indre marked og en styrkelse af markedsovervågningen af produkter på tværs af det indre marked. Samtidig fremhæver Velux, at omkostningerne som følge af produktkrav skal være proportionale med de reducerede miljø- og klimapåvirkninger, samt at krav ikke må kompromittere produktets funktionalitet og sikkerhed.

Ligeledes gør Velux opmærksom på snitfladerne til byggevarerforordningen og opfordrer til, at krav til byggevarer fortsat stilles via den reviderede Byggevareforordningen, da der er særlige hensyn i forhold til byggevarers miljømæssige og strukturelle performance, inkl. sundhed og sikkerhed. Velux understreger vigtigheden af, at metoder til vurdering og verifikation af overensstemmelse er baseret på europæiske standarder og regulering.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdning til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag til ecodesignforordning velkommen som en del af Kommissionens initiativ for bæredygtige produkter. Initiativet spiller en vigtig rolle i forhold til at bidrage til en klimaneutral, ressourceeffektiv og forureningsfri cirkulær økonomi, hvor økonomisk vækst afkobles fra brug af naturressourcer.

Det gældende ecodesigndirektiv udgør en effektiv ramme til at stille krav til energirelaterede produkter om bl.a. energieffektivitet, og regeringen arbejder for, at ecodesignforordningen skal styrkes med henblik på at levere på energi- og klimamål. Regeringen arbejder for en ambitiøs og omkostningseffektiv klima- og miljøindsats i EU, der bl.a. kan bidrage til at realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. CO₂-reduktion i forhold til 1990 samt drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU mod klimaneutralitet i senest 2050. Det er fortsat vigtigt for regeringen, at ecodesignforordningen bidrager til ecodesigndirektivets nuværende anvendelsesområde for energirelaterede produkter og leverer på energieffektivitet. Ecodesignforordningen må ikke minimere eller forsinke energieffektiviseringsindsatsen for energirelaterede produkter unødvendigt, men skal fortsat levere ind til det fælleseuropæiske energieffektiviseringsmål under energieffektivitetsdirektivet, hvor det leverede halvdelen af 2020-målet for energieffektivitet. Regeringen arbejder for, at det fælleseuropæiske energieffektiviseringsmål hæves til [mindst 40 pct.], hvorfor ecodesignforordningen skal styrkes tilsvarende til at levere på energieffektivitet.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om ecodesignforordningen som juridisk ramme, hvormed der efterfølgende kan fastsættes konkrete produktkrav, der fremmer bæredygtigt forbrug og produktion. Regeringen finder det endvidere vigtigt, at der med ecodesignforordningen skabes en sammenhængende juridisk ramme for bæredygtige produkter, der omfatter både eksisterende og kommende produktregulering i EU. Regeringen arbejder således for, at miljøkravene som udgangspunkt fastsættes i den særskilte regulering af specifikke produktgrupper, men at man i regi af ecodesignforordningen kan komplementere med yderligere miljøkrav.

Regeringen bakker op om den foreslåede udvidelse af anvendelsesområdet til den videst mulige række af produkter, samt at der stilles krav til produkterne ud fra flere parametre om miljømæssig bæredygtighed, således at det kan bidrage yderligere til omstillingen til en cirkulær økonomi. Regeringen undersøger afklaring på anvendelsesområdet i forhold til anden EU-regulering. I forbindelse med udarbejdelsen af de specifikke produktkrav ønsker regeringen, at der gives prioritet til produktgrupper i de værdikæder, der fremhæves i Kommissionens Handlingsplan for Cirkulær Økonomi. Regeringen finder det vigtigt, at ecodesignforordningen sikrer, at designkrav til produkter med militære formål skal tage hensyn til den operative effektivitet og militære sikkerhed i opgaveløsningen. Det gælder for anvendelse af kemikalier, det digitale produktpas samt obligatoriske kriterier for offentlige indkøb.

Regeringen ser en løbende skærpelse af krav i ecodesignforordningen som vigtigt for at leve op EU's klima- og miljømål, herunder i forhold til energibesparelser samt mål om at reducere materialefodaftrykket og det forbrugsbaserede klima- og miljøaftryk for snarest muligt at bringe fodaftrykket inden for de planetære grænser. Regeringen finder det vigtigt, at både eksisterende og kommende rammer for at fastsætte ecodesignkrav til produkter bliver anvendt fuldt ud i den efterfølgende implementering for at sikre den maksimale effekt for miljø og klima.

Regeringen bemærker, at forordningen indeholder et forslag om, at Kommissionen får beføjelse til at vedtage delegerede retsakter for de konkrete produktgrupper, som efter de gældende bestemmelser vedtages som gennemførselsforanstaltninger. Regeringen vil undersøge, hvad dette har af betydning for Danmarks indflydelse på udarbejdelse af retsakterne.

Regeringen er meget positiv over for, at Kommissionen med forslaget strømliner reglerne på ecodesign-området med forslaget til revision af bygningsdirektivet, så det gøres klart, at der er mulighed for nationalt at fastsætte krav til drivhusgasemissioner eller brændselsform i opvarmningsanlæg, da dette kan understøtte regeringens ønske om at udfase fossile brændsler i den individuelle opvarmning.

Regeringen vil arbejde for, at ecodesignforordningen sigter mod at gøre bæredygtigt forbrug og produktion nemt, mere transparent og pålideligt for forbrugere såvel som producenter.

Regeringen finder det positivt, at Kommissionen til brug for fastsættelsen af produktkrav vil udvikle og forbedre videnskabeligt baserede vurderingsværktøjer, med henblik på at styrke aspekter, der fremmer cirkulær økonomi. Regeringen ønsker en horisontal tilgang til tekniske eller fælles specifikationer inden for standardisering, så Kommissionens beføjelser til at fastsætte standarder uden om de etablerede standardiseringsorganer er ensartede på tværs af lovgivninger. Regeringen finder, at Kommissionens beføjelser til at omgå standardiseringssystemet skal formuleres, så de kun kan anvendes i helt særlige nødstilfælde og ikke bliver en mulighed for at omgå New Legislative Framework-systemet.

Regeringen ønsker, at forslaget skal understøtte et velfungerende indre marked med effektiv og ensartet implementering og håndhævelse af produktkrav og vil arbejde for, at kravene står på mål med gevinsten, samt at virksomheder og myndigheder ikke pålægges uforholdsmæssige store byrder. Regeringen vil arbejde for, at der sikres en stærk og effektiv markedsovervågning af de skærpede produktkrav, der bl.a. tager højde for den stigende handel online for både at beskytte forbrugerne og sikre lige konkurrencevilkår for virksomhederne samt forslag om at sikre myndighedernes mulighed for at kunne kræve ulovligt indhold fjernet.

Regeringen er positiv over for forslaget om indførelsen af et digitalt produktpas og arbejder således for, at der med forslaget indføres en forpligtelse hertil. Produktpasset er et vigtigt værktøj til at accelerere omstillingen til en cirkulær økonomi, og det kan bidrage til at spore produkter og sikre øget tilgængelighed af produktinformation langs værdikæden.

Regeringen finder det vigtigt, at Kommissionen strømliner udviklingen af digitale produktpas på tværs af produkter, og at interoperabilitet understøttes via bl.a. ensartet infrastruktur for datadeling af produktinformationer. Regeringen vil arbejde for, at det digitale produktpas skal udvikles med henblik på at gøre det nemt for virksomheder at dele informationer langs værdikæden og ved at bygge infrastrukturen for datadeling på eksisterende åbne principper. Regeringen ønsker, at Kommissionens forslag til etablering af et centralt register for informationer i de digitale produktpas bliver begrænset for bl.a. at reducere virksomheders administrative byrder. Regeringen vil arbejde for, at der findes den rette balance mellem beskyttelse af virksomheders forretningsfølsomme data og øget adgang til produktdata for aktører langs værdikæden. Regeringen ønsker, at tiltag for at støtte små og mellemstore virksomheder i at leve op til krav foregår på nationalt plan.

Regeringen ser offentlige indkøb som en væsentlig drivkraft for cirkulær økonomi og stiller sig positiv for Kommissionens forslag om at gøre det muligt inden for de enkelte produktgrupper at fastlægge bindende krav til grønne indkøb i den offentlige sektor. Dette vil understøtte regeringens målsætning om, at alle offentlige indkøb skal være

miljømærkede i 2030. Regeringen vil arbejde for, at kommende krav om grønne indkøb så vidt muligt tager udgangspunkt i kriterierne for EU-miljømærket, Svanemærket eller andre type 1-miljømærker, hvor kriterier fastlægges på et tilsvarende niveau.

Regeringen finder det vigtigt, at ecodesignforordningen understøtter målene i EU's kemikaliestrategi, herunder målet om at sikre ikke-giftige materialekredsløb. Regeringen ønsker bl.a., at der stilles krav til alle produkter om at minimere indholdet af skadelige kemikalier, at informationer om alle skadelige kemikalier i produkter, i hele deres livscyklus, skal videregives, og at det digitale produktpas som udgangspunkt anvendes hertil. Regeringen finder videre, at de mest skadelige kemikalier i produkter skal omfattes af et generelt forbud.

Regeringen vil arbejde for, at det med Kommissionens forslag gøres muligt inden for de enkelte produktgrupper at forbyde destruktion af usolgte forbrugerprodukter, idet det forebygger spild af naturressourcer og styrker virksomhedernes incitament til kun at producere, hvad de forventer at kunne sælge. Samtidigt finder regeringen det positivt, at større virksomheder skal redegøre for mængden af destruerede forbrugerprodukter

Endelig vil regeringen arbejde for at sikre, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til at håndtere det udvidede anvendelsesområde, som bliver foreslået af Kommissionen, samt til at håndtere arbejdsplanen for det gældende ecodesigndirektiv parallelt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.